

MEMO

Van Wethouder Ingrid Sterenborg-Kooij

Voor Gemeenteraad

Onderwerp Verscherpt toezicht op Elker door IGJ

Bijlage -

Datum 17 januari 2025

Geachte leden van de raad,

Met deze memo informeer ik u over het recente bezoek van de Inspectie Gezondheidszorg & Jeugd (IGJ) aan de JeugdzorgPlus (JZ+). Hierop volgend heeft Elker het bericht ontvangen dat zij onder verscherpt toezicht is gesteld (net als vijf andere aanbieders van JZ+ in Nederland). Hieronder worden een aantal onderwerpen verder toegelicht door Elker.

Verandering & dilemma's

De IGJ volgt deze vorm van jeugdzorg nauwgezet en dat is goed. We willen het met elkaar anders doen, daarom werken we hard aan verandering. Bij Elker zijn we trots op onze veranderkracht: we durven meer te doen dan 'gevraagd' en gaan altijd voor goed hulpverlenerschap voor de jongeren die ons zijn toevertrouwd. Dat stelt ons best eens voor ethische dilemma's: enerzijds willen we jongeren kansen bieden om alternatief gedrag aan te leren. Anderzijds willen we jongeren en medewerkers beschermen in noodsituaties.

Toetsing door IGJ op vier normen

Het recente rapport van de IGJ toetst op vier normen die raken aan de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen. Het ontbreken van een afzonderlijke veilige ruimte (niet de eigen kamer) is voor de IGJ bijvoorbeeld aanleiding om o.a. Elker onder verscherpt toezicht te stellen. Terwijl wij en onze medewerkers van de JZ+ nu al tijden hard werken om juist het inzetten van vrijheidsbeperkende maatregelen te voorkomen. We gaan voor relationele veiligheid en professionele nabijheid.

Elkaar scherp houden is nodig

We begrijpen dat de IGJ als taak heeft de wet te toetsen. Door onderzoek, toetsing en gesprek blijven we met elkaar scherp en houden we samen de verantwoordelijkheid vast voor die jongeren en hun gezinnen die met complexe problematiek kampen. We hebben van elkaar, overheid, maatschappij, aanbieders en andere partners, een steunende en motiverende houding nodig. Alleen dan kunnen we volgens ons duurzame verandering bewerkstelligen. Dit hebben we ook met de IGJ besproken.

De IGJ publiceert haar bevindingen altijd online. Elker heeft op het rapport kunnen reageren in een korte schriftelijke reactie. Die reactie deel ik ook met u:

JeugdzorgPlus aanbieders hebben veldnormen opgesteld zonder de bedoeling die tot een wettelijk kader te verheffen, met als doel de transformatie aan te jagen. Het is een weg die we in samenwerking met jongeren, netwerk, keten, IGJ en VWS willen afleggen. Elker meent dat uitsluitend toetsen op het wettelijk kader niet tot betere zorg leidt. Hierover gaan we met Jeugdzorg Nederland, andere aanbieders en VWS in gesprek. Elker werkt aan het Verbeterplan en ziet zich geconfronteerd met ethische dilemma's. Enerzijds willen we jongeren kansen bieden om alternatief gedrag aan te leren. Anderzijds willen we jongeren en medewerkers beschermen in noodsituaties. Zo heeft het kortstondig verblijven op de eigen kamer, vanuit goed hulpverlenerschap in de specifieke Elker-setting, soms voorkeur boven verplaatsen van jongeren naar een veilige kamer, als men inschat dat verplaatsen tot verdere escalatie en/of letsel of politie-inzet leidt; het is kiezen uit kwaden. We zijn trots op alle stappen die al zijn genomen en ons bewust dat we nog niet voldoen aan de norm die de IGJ hanteert. De veldnormen zijn onze koers. Negatieve aandacht zonder context kan een contraproductief effect hebben op de transformatie. We spreken de hoop uit dat het verscherpt toezicht positief zal bijdragen aan betere zorg.

We spraken hierover met collega-aanbieders en branchevereniging Jeugdzorg Nederland. Want zoals gezegd: Elker is één van de zes JeugdzorgPlus-aanbieders die onder verscherpt toezicht is gesteld. Jeugdzorg Nederland reageert met een statement op de rapporten van de IGJ. Dit statement vindt u via deze link: [Jeugdzorg Nederland kritisch op bevindingen IGJ: "We hebben ruimte nodig om de JeugdzorgPlus te verbeteren" » Jeugdzorg Nederland](#).

Transformatie moet doorgaan

We zijn en blijven in gesprek over hoe we de beste en juiste zorg kunnen blijven bieden en stagnatie van voortgang van de transformatie van de JZ+ kunnen voorkomen. Wij willen én gaan door. Daarin voelen en weten we ons ook gesteund door onze collega-aanbieders en andere samenwerkingspartners. Want alleen sámen kunnen we staan voor de juiste jeugdhulp op het juiste moment, op de juiste plek.

Afsluitend

Ik vertrouw erop u voor nu afdoende te hebben geïnformeerd en informeer u vanzelfsprekend op passende momenten over het vervolg.

Met vriendelijke groet,
Ingrid Sterenborg-Kooij
wethouder